

Nytt EU-direktiv,
Ecodesign, nya krav
på svetsutrustning

Elkostnad vid
svetsning

LINCOLN®
ELECTRIC

Kort presentation om mig:

Torgny Karlsson

Grundutbildning Elektroingenjör
Drygt 30 år i svetsbranchen
Anställd - Lincoln Electric

Tack till svetskommissionen

- viktigt med dessa aktiviteter för att främja
utvecklingen i branchen

Ecodesign

Nya EU-krav för elektrisk svetsutrustning

*EUROPEISKA KOMMISSIONENS FÖRORDNING 2019/1784,
den 1 oktober 2019*

*om fastställande av ekodesignkrav för svetsutrustning i enlighet med direktiv 2009/125/EG av Europaparlamentet
och rådet (egen översättning)*

Jag vill lyfta fram två punkter som kommer påverka betydligt

*Annex II,
Ecodesign Requirements 1. Energy efficiency requirements
Power source efficiency and idle state power consumption*

Ecodesign Requirements 2. Resource efficiency requirements

Ecodesign energieffektivitetskrav

Högre effektivitetskrav – gäller f o m 1 januari 2023

---

*Annex II,
Ecodesign Requirements 1. Energy efficiency requirements
Power source efficiency and idle state power consumption*

Welding equipment powered by	Minimum power source efficiency	Maximum idle state power consumption
3 – phase, DC-output	85 %	50 W
1 – phase, DC-output	80 %	50 W
1 - phase, 3 – phase, AC-output	80 %	50 W

Ecodesign energieffektivitetskrav

Typiska värden för tre vanliga typer av svetsmaskiner ca 400A (Benchmarking):

Typ av teknik	Verkningsgrad	Effektfaktor (cos φ)	Tomgångseffekt
~~Stegomkopplad~~	~~68%~~	~~0,95~~	~~150 W~~
~~Tyristorstyrd~~	~~77%~~	~~0,92~~	~~500 W~~
Inverter (nyare)	85%	0,92	30 W

Kylaggregat och fläktar som ständigt är igång höjer tomgångseffekten ca 200 – 300 W

Energibesparing med senaste teknik, inverter, sleep mode, fan-on-demand blir helt avgörande för att utrustningen ska få säljas.

Vissa typer av svetsmaskiner kommer inte säljas f o m 2023. De får dock fortfarande användas.

Ecodesign resurseffektivitetskrav

*Annex II,
Ecodesign Requirements 2. Resource efficiency requirements*

Angivna reservdelar ska tillhandahållas 10 år efter avslutad produktion

Kontrollpanel

Strömkälla

Plåtar, chassi

Batterier

Svetspistoler, -brännare

Gasslang

Gasregulator

Matarverk

Fläktar

Nätanslutningskabel

Mjukvaror, även för återställning

Delarna ska kunna bytas med allmänna verktyg och utan att något måste förstöras.

Detta ställer betydligt högre krav på tillverkare – gäller från 2021

Kan vi spara pengar på Ecodesign?

Energieffektivitetskrav – Den högre verkningsgraden ger bättre energiutnyttjande under svetsning

Energieffektivitetskrav – Den lägre tomgångsförbrukningen spar energi när svetsmaskinen står i tomgångsläge

Resursförbrukningskrav – Vi kan (i vissa fall) räkna med längre livslängd när det nu ska finnas reservdelar i 10 år (för produkter som tillverkas 2021 och framåt)

MEN – hur mycket pengar spar vi på detta??

Kan vi spara pengar på Ecodesign?

Låt oss jämföra två vanliga typer av svetsmaskiner

Svetsmaskin	Typ av teknik	Verkningsgrad	Effektfaktor (cos φ)	Tomgångseffekt
Lincoln Powertec 425S	Stegomkopplad	68%	0,95	150 W
Lincoln Powertec i420S	Inverter	85%	0,92	30 W

Vi ska ge oss på ett räkneexempel för att få en uppfattning av besparing vid byte från stegomkopplad till inverter.

Vi skulle först behöva veta vår bågtdsfaktor - den tid som vi faktiskt svetsar

Kan vi spara pengar på Ecodesign?

Hur stor del av arbetstiden svetsar vi egentligen?

Bågtid och tomgångstid $\Leftrightarrow$ Bågfaktor = bågtid / total tid

Enkel formel för bågtidsfaktor:

$$\text{Bågtidsfaktor} = 2,72 \cdot \frac{\text{Förbrukad tråd [Kg]}}{\text{Tråddiam[mm]}^2 \cdot \text{Trådmhast} \left[\frac{\text{m}}{\text{min}} \right] \cdot \text{Mätperiod [h]}}$$

Ex:

Förbrukad tråd	= 15 Kg	
Tråddiameter	= 1,2 mm (tråddiam ² = 1,44)	
Trådmatningshastighet	= 10 m/min	
Mätperiod	= 8 timmar	(anpassa tiden till förbrukning av hela spolar för enkalste mätning)

Sätt in talen i formeln: $2,72 \cdot \frac{15}{1,44 \cdot 10 \cdot 8} \approx 0,35 \Leftrightarrow 35\%$

Kan vi spara pengar på Ecodesign?

Förutsättningar för räkneexempel

Elpris:	1,50 och 2,50 SEK/KWh
Svetsström I_{ut} :	300 A
Bågspänning U_{ut} :	30 V
Verkningsgrad:	enligt tabell ovan
Effektfaktor $\cos \varphi$:	enligt tabell ovan
Tomgångseffekt:	enligt tabell ovan
Arbetstid/skift och år:	1800 tim
Bågtidsfaktor:	20% och 40%
Antal skift:	1, 3 och 5
Antal svetsmaskiner:	1, 3, 5 och 10

Beräkning energikostnad per svetsmaskin

Energipris = 1,50 och 2,50 SEK/kWh

$$\text{Effekt}_{\text{ut svetsning}} = I_{\text{ut}} \times U_{\text{ut}}$$

$$\text{Effekt}_{\text{in svetsning}} = \text{Effekt}_{\text{ut}} / (\cos \phi \times \text{VERKNINGSGRAD})$$

$$\text{Bågtid/år:} = 1\,800 \text{ tim} \times \text{Bågtidsfaktor}$$

$$\text{Tomgångstid/år:} = 1\,800 \text{ tim} \times (1 - \text{Bågtidsfaktor})$$

$$\text{Energiförbrukning}_{\text{svetsning}} = \text{Bågtid/år} \times \text{Effekt}_{\text{in svetsning}}$$

$$\text{Energiförbrukning}_{\text{tomgång}} = \text{Tomgångstid/år} \times \text{Tomgångseffekt}$$

$$\text{Kostnad/Skift/år} =$$

$$= \text{Energipris} \times (\text{Energiförbrukning}_{\text{svetsning}} + \text{Energiförbrukning}_{\text{tomgång}})$$

Besparing per år vid byte - Stegomkopplad 420 A -> Ny inverter 420 A (300A)

Elpris SEK/KWh	1,50						
Bågtidsfaktor	20 %			40 %			
Antal 8 tim/skift	1	3	5	1	3	5	
Antal svetsmaskier	1	2251	6753	11256	4097	12292	20486
	3	6753	20260	33767	12292	36875	61459
	5	11256	33767	56278	20486	61459	102431
	10	22511	67534	112556	40972	122917	204862

Elpris SEK/KWh	2,50						
Bågtidsfaktor	20 %			40 %			
Antal 8 tim/skift	1	3	5	1	3	5	
Antal svetsmaskier	1	3752	11256	18759	6829	20486	34144
	3	11256	33767	56278	20486	61459	102431
	5	18759	56278	93797	34144	102431	170718
	10	37519	112556	187593	68287	204862	341437

Efter 10 år är besparing 40 970 SEK => ≈ 75% av en ny svetsmaskin
 detta genom byte från stegomkopplad svetsmaskin till modern inverter

Vid byte från tyristorstyrd till modern inverter är siffran ≈ 100%

Förklaring av storheter

Svetsmaskiner elförbrukning - tomgång och under svetsning

- **Verkningsgrad:** effekt ut/effekt in = Verkningsgrad
Effekt in – effekt ut = effekt som värmer omgivande luft.
- **Cos φ – effektfaktor:** Ett mått på fasförskjutning (eller osymmetri) mellan ström och spänning. Det ger upphov till reaktiv effekt som tyvärr inte kommer oss till nytta, men som vi får betala för.
- **Tomgångseffekt:** Den effekt som svetsutrustningen förbrukar vid tomgång. Här kan fläktar och kylaggregat som ständigt är igång, ha stor betydelse.

Ecodesign - svetsutrustning

Frågor?

